

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 10 lipca 2018 r.

ZP-P.862.152018.MK

Pani
Danuta Plutecka
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Zgorzelcu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 5 do 11 czerwca 2018r., na podstawie art.10 ust.1, w związku z art. 112 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r., o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz.1065 z późn. zm.), zespół kontrolerów z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, w składzie:

Pani Hanna Bylicka – inspektor wojewódzki (przewodnicząca zespołu),

Pan Mariusz Hołubecki - starszy inspektor wojewódzki

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu, ul. Pułaskiego 14, 59-900 Zgorzelec, której tematyka obejmowała:

- 1) organizację i realizację staży dla osób bezrobotnych,
- 2) przyznawanie dodatków aktywizacyjnych.

Kontrola realizowana była zgodnie z zatwierdzonym w dniu 11 grudnia 2017r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2018r.

Postępowanie kontrolne objęło okres od 1 stycznia 2017r. do 5 czerwca 2018 r.

W okresie objętym kontrolą funkcje kierownicze w jednostce kontrolowanej pełniła Pani Danuta Plutecka - Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu.

Przepisy regulujące zakres kontroli:

- 1) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1065 z późn. zm.),

- 2) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2012r. w sprawie rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy (Dz.U. z 2012r., poz.1299),
- 3) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnego, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (t.j. Dz.U. z 2014r., poz.1189),
- 4) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009r., w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych (Dz.U. z 2009r., nr 142, poz.1160),
- 5) ustawa z dnia 14 czerwca 1960 Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 1257 z późn. zm).

Ogólna ocena kontrolowanej jednostki jest **pozytywna**.

Powyższa ocena wynika z ustaleń zawartych w dalszej części wystąpienia.

Ustalenia faktyczne

Na podstawie sprawozdania MRPiPS-01 ustalono, że na dzień 31 maja 2018r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu zarejestrowane były ogółem 1503 osoby bezrobotne, w tym:

832 kobiety,

168 z prawem do zasiłku,

132 dotychczas niepracujące,

621 bez kwalifikacji zawodowych,

248 bez doświadczenia zawodowego,

1335 będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Ad 1. Organizacja i realizacja staży dla osób bezrobotnych.

W kontrolowanej jednostce zadania w zakresie organizowania i finansowania staży realizowane były w Centrum Aktywizacji Zawodowej w Dziale Instrumentów Rynku Pracy kierowanym przez Panią Annę Lisowską.

W 2017r. do urzędu wpłynęło 126 wniosków o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych z tego 98 rozpatrzono pozytywnie, a 13 negatywnie. Głównymi powodami negatywnego rozpatrzenia wniosków były: brak efektywności zatrudnieniowej przy organizacji wcześniejszych staży u danego pracodawcy, brak spełniania przesłanek skierowania na staż przez wskazanego kandydata (np. posiadanie doświadczenia zawodowego

na stanowisku, na którym miał odbywać się staż). Bez rozpatrzenia pozostało 15 wniosków z uwagi na złożone przez pracodawców rezygnacje ze stażu lub ze względu na nieuzupełnienie wniosku o staż we wskazanym przez urząd terminie.

W 2017r. na staże przeznaczono kwotę 1 046 600,00 zł, a wydatkowano kwotę 710 481 zł. Zawarto 98 umów cywilno-prawnych z organizatorami stażu na 112 miejsc stażowych dla bezrobotnych. Na w/w miejsca skierowano 309 bezrobotnych, z czego staż rozpoczęło 97 osób. W 8 przypadkach staż został przerwany, w tym 6 z winy bezrobotnego, w dwóch przypadkach z winy pracodawcy.

W 2017 r. przeprowadzono 74 wizyty monitorujące, z czego 38 były to wizyty przed rozpoczęciem stażu, a 36 w trakcie realizacji stażu.

Do dnia rozpoczęcia kontroli w 2018r. do urzędu wpłynęło 67 wniosków o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych z tego 53 rozpatrzono pozytywnie, a 3 negatywnie. Dwóch pracodawców zrezygnowało z organizacji stażu, natomiast 9 wniosków pozostaje w trakcie oceny. Głównymi powodami negatywnego rozpatrzenia wniosków były: brak deklaracji zatrudnienia po zakończeniu stażu, brak zapewnienia opiekuna dla stażysty przez cały okres stażu, nieodpowiednie warunki lokalowe.

W 2018 r. na staże zaplanowano kwotę 882 149 zł. Do dnia rozpoczęcia kontroli wydatkowano kwotę 111 339 zł. Zawarto 44 umowy cywilno-prawne z organizatorami stażu, na 53 miejsc stażowych dla bezrobotnych. Na w/w miejsca skierowano 126 bezrobotnych, z czego staż rozpoczęły 33 osoby (4 osoby są w trakcie wykonywania badań lekarskich oraz trwają dwa nabory) . W 1 przypadku staż został przerwany. Przerwanie stażu nastąpiło z winy bezrobotnego, który nie podał przyczyny jego przerwania.

W 2018 r. do dnia kontroli przeprowadzono 22 wizyty monitorujące, z czego 21 wizyty to wizyty, które odbyły się przed zawarciem umowy o organizację stażu, a jedna wizyta miała miejsce w trakcie stażu.

W kontrolowanym okresie tj. od 01.01.2017 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, liczba prowadzonych spraw dotyczących staży wyniosła 193. Natomiast do szczegółowej kontroli pobrano pierwszych 16 staży finansowanych z Funduszu Pracy z 2017 i pierwszych 6 staży finansowanych z Funduszu Pracy z 2018r. o następujących numerach:

17/0008; 17/0022; 17/0025; 17/0032; 17/0033; 17/0043; 17/0044; 17/0059; 17/0070; 17/0074; 17/0088; 17/0091; 17/0092; 17/0093; 17/0095; 17/0096 18/0005; 18/0007; 18/0009; 18/0014; 18/0019; 18/0039

oraz dziesięć pierwszych negatywnie rozpatrzonych wniosków z 2017r. i wszystkie negatywnie rozpatrzone wnioski z 2018 r. o następujących numerach:

1414/2017; 1126/2017; 1765/2017; 1882/2017; 1148/2017; 2610/2017; 2610/2017; 2503/2017; 3691/2017; 2746/2017; 2803/2018; 2171/2018; 844/2018.

Wnioski o staż składały uprawnione podmioty, były one kompletne i zawierały: dane organizatora stażu, liczbę zatrudnionych pracowników w przeliczeniu na pełny etat, liczbę przewidywanych miejsc pracy, na których bezrobotni będą odbywać staż, imię, nazwisko oraz stanowisko opiekuna bezrobotnego odbywającego staż, proponowany okres odbywania stażu, nie krótszy niż 3 mc-e, opis zadań jakie będą wykonywane podczas stażu przez bezrobotnego, wymagania dotyczące predyspozycji psycho-fizycznych i zdrowotnych, poziomu wykształcenia oraz minimalnych kwalifikacji niezbędnych do podjęcia stażu przez bezrobotnego na danym stanowisku. We wszystkich skontrolowanych przypadkach pracodawcy, w składanych wnioskach, wskazywali wybranych przez siebie bezrobotnych.

Złożone wnioski poddawane były ocenie formalnej i merytorycznej. Wszystkie zbadane wnioski, rozpatrzone negatywnie, otrzymały tę ocenę zasadnie (Dowód nr 1/1 – kserokopia wniosku nr 1126/2017 wraz z odpowiedzią i załącznikami).

Wnioski rozpatrywano terminowo, tj. organizator w ciągu miesiąca był informowany o sposobie jego rozpatrzenia. Na tej podstawie zawierano z organizatorami umowy, które zawierały: firmę lub imię i nazwisko organizatora, imię i nazwisko osoby uprawnionej do reprezentowania organizatora, siedzibę organizatora, miejsce odbywania stażu, dane bezrobotnego odbywającego staż, imię i nazwisko oraz stanowisko opiekuna osoby odbywającej staż (Dowód nr 1/2 – kserokopia umowy nr 17/0092 wraz z wnioskiem). Zarówno organizatorzy staży, jak i bezrobotni prawidłowo wypełniali swoje obowiązki. W sposób nie budzący zastrzeżeń organizowano opiekę nad stażystami, odpowiednio też ustalając czas ich pracy. Nie odnotowano przypadków niezrealizowania programu stażu, za wyjątkiem przerwania stażu ani przypadków pozbawienia bezrobotnych możliwości kontynuowania stażu.

Na urzędowej tablicy ogłoszeń prezentowano wykaz pracodawców, z którymi zawarto umowy o staż.

Nie stwierdzono przypadków ponownego odbywania stażu przez bezrobotnego u tego samego pracodawcy. Liczba stażystów, jednocześnie odbywających staż u danego pracodawcy, nie przekroczyła liczby pracowników zatrudnionych w dniu składania wniosku w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Przed rozpoczęciem stażu urząd kierował bezrobotnych na badania lekarskie.

Staż realizowane były według programów stanowiących załączniki do umów. Programy zawierały: nazwę zawodu lub specjalności, której program dotyczy, zakres zadań wykonywanych przez bezrobotnego, rodzaj uzyskiwanych kwalifikacji lub umiejętności

zawodowych, sposób potwierdzenia nabytych kwalifikacji lub umiejętności, nazwisko opiekuna osoby objętej programem stażu (Dowód nr 1/3 – kserokopia programu stażu).

Po zakończeniu realizacji programów stażowych pracodawcy wydawali opinie, zawierające informacje o zadaniach realizowanych przez bezrobotnych i umiejętnościach praktycznych pozyskanych w trakcie stażu, a bezrobotni sporządzali sprawozdania ze stażu. Na tej podstawie wydawano zaświadczenia o odbyciu stażu. (Dowód nr 1/4 - przykładowe kserokopie w/w dokumentów).

W wyniku zawartych umów stażowych poddanych kontroli (skontrolowano 22 umowy), w 9 przypadkach nastąpiło zatrudnienie osoby bezrobotnej po odbytym stażu, w 6 przypadkach umowa stażowa pozostawała w trakcie realizacji, natomiast w 7 przypadkach pracodawcy nie zatrudnili stażystów.

We wszystkich badanych przypadkach osoby bezrobotne odbywały staż w okresach wskazanych w art. 53 przedmiotowej ustawy.

Bezrobotnym w okresie odbywania stażu przyznawano stypendium stażowe w wysokości 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych. Stosownie do treści art. 53 ust. 6 ustawy osoby odbywające staż otrzymywały decyzje o przyznaniu stypendium stażowego bądź o jego utracie (Dowód nr 1/5 – decyzja nr 33/11/17 z dnia 2.11.2017r. oraz decyzja nr 452/04/18 z dnia 26.04.2018r.).

Urząd monitorował staże poprzez badanie dokumentów oraz wyrywkowe przeprowadzanie wizyt monitorujących u organizatorów stażu. (Dowód nr 1/6 – kserokopia przykładowego protokołu z wizyty monitorującej).

Ad 2. Przyznawanie dodatków aktywizacyjnych.

W kontrolowanej jednostce, zadania dotyczące przyznawania oraz odmowy przyznania prawa do dodatku aktywizacyjnego realizowane były w Dziale Ewidencji i Świadczeń Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu.

W 2017r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu wpłynęły 104 wnioski o przyznanie dla osób bezrobotnych dodatków aktywizacyjnych, z tego 97 rozpatrzono pozytywnie, a 7 negatywnie.

W okresie od dnia 01.01.2018r. do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych, w urzędzie złożono 32 wnioski o przyznanie dodatków aktywizacyjnych, z tego 29 rozpatrzono pozytywnie, a 3 są w trakcie rozpatrywania.

Ustalono, że koszty związane z wypłatą przez urząd pracy dodatków aktywizacyjnych wynosiły:

- w 2017 r. – 85 935,40 zł brutto
- w 2018 r. – 30 660,60 zł brutto.

Na podstawie rejestru decyzji wydanych w 2017 r. i 2018r. (do 31.05.2018 r.), do szczegółowej kontroli pobrano 3 decyzje o przyznaniu dodatku aktywizacyjnego wydane na początku miesiąca: stycznia 2017 r., czerwca 2017 r., grudnia 2017 r., lutego 2018 r., kwietnia 2018 r. Z łącznej liczby 126 spraw rozpatrzonych pozytywnie, badaniu poddano 15 spraw o następujących numerach ewidencyjnych:

170316/00001; 130700/0040; 010604/0007; 020605/0001; 00504/0016; 290909/0015; 170817/00001; 130814/00001; 090600/0031; 240406/0001; 270603/0002; 290517/00003; 060514/00004; 251001/0017; 190905/0008.

Z liczby 7 spraw rozstrzygniętych w sposób negatywny, skontrolowano wszystkie akta o następujących numerach ewidencyjnych:

011216/0003; 240701/0008; 051110/00002; 130303/0014; 300799/0143; 160204/0003; 170212/00008.

Ubiegający się o przyznanie dodatku aktywizacyjnego był zarejestrowany w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna i w wyniku podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej został pozbawiony statusu osoby bezrobotnej oraz prawa do zasiłku. Składane wnioski w sprawie przyznania dodatków aktywizacyjnych zawierały kompleksowe informacje niezbędne do jego rozpatrzenia, np. datę rozpoczęcia pracy, informację czy podjęcie pracy nastąpiło na podstawie własnej inicjatywy, czy w wyniku skierowania przez urząd (dowód nr 2/1 kserokopia akt 170316/00001).

Akta sprawy zawierały oryginalny wniosek o przyznanie dodatku aktywizacyjnego oraz kserokopię umowy wskazującej termin rozpoczęcia pracy oraz okres, na który zawarto umowę (dowód nr 2/2 kserokopia akt 170316/00001).

W wyniku kontroli ustalono, że w 15 kontrolowanych przypadkach dodatek aktywizacyjny przyznano wszystkim osobom, które podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową z własnej inicjatywy zgodnie z art. 48 ust. 1 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W badanym materiale kontrolnym nie wystąpiły przypadki ubiegania się o wypłatę dodatku aktywizacyjnego przez osoby, które w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy podjęły zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy i otrzymywały wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W decyzjach orzekających o przyznaniu dodatku aktywizacyjnego prawidłowo wskazano jego wysokość, tj. 50% kwoty zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 ustawy oraz okres przysługiwania tj. od dnia złożenia wniosku przez połowę okresu w jakim osobie bezrobotnej przysługiwałby zasiłek, pod warunkiem, że dana osoba nadal będzie pozostawać

w zatrudnieniu lub wykonywać inną pracę zarobkową (dowód nr 2/3 kserokopia akt 170316/00001).

Sprawdzono również poprawność naliczania oraz dokonywania wypłat dodatków aktywizacyjnych poprzez weryfikację kart wypłat świadczeń (dowód nr 2/4 kserokopia akt 170316/00001). Zgodnie z zapisem § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnego, stypendium i dodatku aktywizacyjnego, dodatki aktywizacyjne wypłacane były za okresy miesięczne, w terminach ustalonych przez powiatowy urząd pracy, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie było wypłacane. Sprawdzone decyzje dotyczące przyznania i utraty prawa do dodatku aktywizacyjnego, spełniły określone w art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego wymogi formalno-prawne.

W przypadku kontynuacji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, bezrobotny przedkładał w każdym miesiącu, w terminie ustalonym przez urząd, stosowne zaświadczenie od pracodawcy potwierdzające wykonywanie pracy. (dowód nr 2/5 kserokopia akt 170816/00001).

Materiał poddany kontroli wykazał 7 przypadków, w których urząd w związku ze złożonym wnioskiem w sprawie przyznania dodatku aktywizacyjnego wydał decyzje o odmowie przyznania prawa do dodatku. Odmowa dodatku aktywizacyjnego nastąpiła ponieważ:

- z dokumentów wynikało, że wnioskodawca nie spełniał warunku do jego przyznania na podstawie art. 48 ust. 1 pkt. 1 ustawy, w wyniku podjęcia innej pracy zarobkowej (umowy zlecenie) na podstawie skierowania przez urząd (dowód nr 2/6 kserokopia akt 87010409887, 82121313526),

- z dokumentów wynikało, że wnioskodawca podjął pracę u pracodawcy, u którego świadczył pracę zarobkową bezpośrednio przed zarejestrowaniem (dowód nr 2/7 kserokopia akt 76040515163, 75041713563, 76121612785),

- wniosek został złożony po utracie przez bezrobotnego prawa do zasiłku z powodu upływu okresu jego pobierania (dowód nr 2/8 kserokopia akt 90050609380),

- wnioskodawca podjął pracę na podstawie umowy uaktywniającej (dowód nr 2/9 kserokopia akt 65030501046).

W kontrolowanym materiale w 2 przypadkach doszło do wcześniejszej utraty prawa do dodatku aktywizacyjnego. W jednym przypadku powodem pozbawienia prawa do dodatku aktywizacyjnego było zakończenie przez wnioskodawcę pracy w terminie wcześniejszym niż termin, do którego dodatek mógł przysługiwać (dowód nr 2/10 kserokopia akt 240406/0001).

W drugim przypadku kolejna umowa przedstawiona przez wnioskodawcę wskazywała, że podjęcie pracy nastąpiło u pracodawcy zagranicznego.

W aktach pobranych do kontroli wystąpiły 2 przypadki, w których urząd w wyniku nie dostarczenia przez zainteresowanego kolejnego zaświadczenia o kontynuacji zatrudnienia, wstrzymał wypłatę dodatku i nie wydał żadnej decyzji administracyjnej (dowód nr 2/11 kserokopia akt 020605/0001, 060504/0016). W takich przypadkach urząd wymagał przedłożenia stosownego zaświadczenia, co nie jest zgodne z obowiązującymi przepisami oraz wyjaśnieniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 01.02.2013r. Zainteresowany był poinformowany pismem o braku możliwości wypłaty dodatku aktywizacyjnego w oparciu o § 4 w.w. rozporządzenia zgodnie, z którym starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej oraz wysokości osiąganego wynagrodzenia. Na podstawie wyjaśnień ministra właściwego do spraw rynku pracy z dnia 01.02.2013r. dotyczących ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, powołany przepis dotyczy de facto momentu przyznania dodatku aktywizacyjnego, a nie każdego miesiąca, za który dodatek jest następnie wypłacany. Przy przyznawaniu dodatku aktywizacyjnego osoba powinna zostać pouczona, iż w sytuacji ustania zatrudnienia ma obowiązek niezwłocznie o tym fakcie poinformować PUP, gdyż dodatek aktywizacyjny przysługuje za okres zatrudnienia i wszelkie świadczenia wypłacone za okres po ustaniu zatrudnienia będą stanowić nienależnie pobrane świadczenie podlegające zwrotowi /art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia (...)/.

Art. 48 ust. 4 w.w ustawy wskazuje na okoliczności kiedy dodatek aktywizacyjny nie przysługuje. Na podstawie art. 104 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej. Wydawanie decyzji o wstrzymaniu i wznowieniu wypłaty dodatku aktywizacyjnego należy do obowiązków organu administracyjnego na co wskazuje przepis art. 9 ust. 1 pkt 14 lit.b ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Na podstawie akt poddanych kontroli ustalono, że wszystkie osoby, którym wydano decyzje o przyznaniu dodatków aktywizacyjnych, spełniały warunek do jego uzyskania. Zasadne również było wydanie decyzji odmawiających przyznania prawa do tego świadczenia.

Zalecenia:

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości zaleca się:

1. Wydawać decyzje administracyjne stronie w sprawach wstrzymania i wznowienia wypłaty dodatku aktywizacyjnego zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. b ustawy z dnia 20 kwietnia o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017r. poz.

1065 z późn. zm.) oraz art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 1257 z późn. zm),

2. Stosować się do przepisów ustawy, które określają okoliczności kiedy dodatek aktywizacyjny nie przysługuje (art. 48 ust. 4 pkt 1- 4 ustawy z dnia 20 kwietnia o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy -Dz. U. z 2017r. poz. 1065 z późn. zm.)

Pouczenie

Jednostka kontrolowana może, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenia.

W przypadku braku zastrzeżeń prosimy o poinformowanie Wojewody Dolnośląskiego o realizacji zaleceń w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Drelchowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

